

UDKAST TIL REFERAT

22. september 2021

Center for Kulturarv
Fortidsminder

Hoda el-Sharnouby
Konsulent, arkæolog

Jour. nr. 21/00172

AAG Arkæologisk Arbejdsgruppe 2021 - Møde IV 3. september 2021

Mødedeltagere:

Mads Thagaard Runge (MTR), Lutz Klassen (LK), Kristoffer Buch Pedersen (KBP), Morten Søvsø (MS), Torben Birk Sarauw (TBS), Rune Iversen (RI), Lene B. Frandsen (LBF), Morten Stenak (MST), Hoda el-Sharnouby (HES) og Thomas Roland (TRO). Forhåndsafbud fra Lasse Sørensen (LS).

Referat

1. Velkomst og godkendelse af referat fra sidste møde v/MTR

Referat fra sidste møde godkendt.

2. Orientering fra styrelsen v/MS

- Præsentation af Morten Stenak; fungerende enhedschef i Dorte Veien´ fravær.
- Dorte Veien forventes at vende tilbage fra sin sygemelding ved årets afslutning.
- Torben Malm har opsagt sin stilling hos SLKS. Der rekrutteres en ny medarbejder i løbet af efteråret.
- Ny kulturminister: Ane Halsboe-Jørgensens. Ministeren har endnu ikke kommet med specifikke udmeldinger vedr. arkæologi/fortidsminder.
- Sten- og jorddiger: Registreringen af digerne halter, og der er indgået en aftale med geodatastyrelsen om at lave et projekt, der skal afhjælpe dette. Dette betyder rekruttering af op til 6 medarbejdere i nogle år.
- Orientering om det igangværende arbejde med ændring af museumsloven vedr. de beskyttede fortidsminder. Departementet, styrelsen og seks museumschefer udgør arbejdsgruppen. Opgaven er at præcisere de særlige hensyn og hvor der dispenseres, herunder til særlig formidling. Der arbejdes på, at loven kan vedtages inden maj 2022. Kommissoriet for arbejdsgruppen vedlægges indeværende referat.
- Marinarkæologiske ansvar: MAJ-samarbejdet (det marinarkæologiske samarbejde i Jylland) overtager indtil jul opgaven for Fyn og Langeland efter opsigelser fra marinarkæologiske medarbejdere. Aftalen revurderes efter jul.

- Status for de nationale Strategier: Strategien for ældre stenalder revideres netop nu. Deadline for rettelser fra SLKS og forfattergrupper er 1.11.2021
- Ny rådsstruktur på det kulturhistoriske område er på vej. Dette berører en ny arkæologisk arbejdsgruppe. Forslaget er sendt i høring af og SLKS afventer.
- Status for adgang til elektroniske artikler: Der er intet nyt fra Museumskontoret vedr. dette.
- Den primære sekretariatsbetjeningen overgår fra Thomas Roland til Hoda el-Sharnouby.
- Verdensarv: ICOMOS besigtiger ringborgene i løbet af efteråret 2021, opfølgning i november med spørgsmål, fremsendelse af uddybende materiale, svar i maj 2022 og udpegning.

3. Orientering fra museerne og universitet v/AAG

- Museet Sønderkov og Sydvestjyske Museer har indgået en ny samarbejdsaftale: Arkæologi Sydvestjylland (navnet benyttes dog kun i intern dialog med SLKS). Samarbejdsaftalen er fremsendt til SLKS.
- Regionarkæologisk møder for Midtjylland v/Lene Frandsen. Møderne og vidensdelingen fungerer forbilledligt. Fra sidste møde var tilbagemeldingen fra LBF at:
 - der var mange reaktioner på kvalitetskrav og revisionskrav.
 - Nationalmuseet burde have retningslinjer for deres arbejde på kirkegårdene, således at administrationen kom til at ligne den øvrige bygherrebetalte arkæologi i landet.
 - Museerne melder om grundlæggende mangel på arbejdskraft med graveerfaring.

4a. Hvorledes sikres at alle museer føler sig repræsenteret af AAG?

Kriterier for udpegelse af medlemmer skal være klare.

Vil der være tale om valg eller udpegning eller måske en kombination?

Geografiske områder og forskellige typer af museer skal være repræsenteret i gruppen.

Et forslag kunne være at ét medlem udpeges af ODM, demokratisk

valg af yderligere to medlemmer mens de resterende medlemmer udpeges af styrelsen.

4b. Hvilke kompetencer skal være repræsenteret i AAG?

Stadfæstelse af hvad hovedformålet med gruppen er: Det er SLKS rådgivende organ, og det er som sådan de behov for rådgivning SLKS har, der skal dækkes.

Faglig arkæologisk viden skal være tilstede til overordnede diskussioner og vurdering af konkrete sager.

Viden om hvad de foregår ude på museerne - store som små.

Naturvidenskabelig tilstedeværelse ville være en fordel i forhold til tidens diskussioner om pælefundering, in situ bevaring mv.

MS: stillede i denne sammenhæng spørgsmålet: hvad er et lille og hvad er et stort museum? SLKS ville forsøge til årsmødet at udtrække lidt statistik, der kunne belyse dette.

LBF: AAG er SLKS' øjne og øre ude i landet.

LK: Kommunerne finansierer, og staten der stiller kravene.

MST: Overvejelse af kommissoriet, så der er noget parat til årsmødet.

Det overvejes at lade *Møde 3 i 2022 være et to-dagsmøde med både et afgående og det nye AAG's medlemmer.*

5. Opfølgning på dyrkningspuljer

Der ønskes en skematisk oversigtsform til dem som hjælper med uddelingen af puljen. Museerne skal oplyse mere i ansøgningsskemaerne. Tidligere ansøgninger, afslag og bevillinger, tillægsbevillinger, bevillinger til konservering og naturvidenskab samt markskadeerstatninger /friholdelse af arealer.

6. Orientering om projekt for naturvidenskabelig database (MSØ)

Peter Hambro Mikkelsen beder om støttetilkendegivelse fra SLKS/AAG til ansøgning om projekt for en (landsdækkende) naturvidenskabelig database. Arbejdsgruppen ser det som et vigtigt redskab til at opnå et overblik over de naturvidenskabelige data på landsplan og både styrelsen og AAG var enige i at anbefale databasen.

7. Planlægning af Årsmøde (mandag d. 4. okt. / Haderslev)

- Overordnet introduktion fra styrelsen – MST
Bl.a. vedr. det nye råd, rådgivningsstrukturen, tankerne om kommissoriet.
- Orientering fra AAG - Fokus på naturvidenskaben.
- Oplæg fra Peter Mikkelsen om database. MSØ henvender sig til PM
- Dyrkningspuljen – administration og ansøgninger: problematiserende oplæg vedr. Højhave, Overdrevsbakken og Vårst
- Anna Severine Beck om resultaterne af hendes ph.d. projekt
- Nyt fra universiteterne – studieordningerne på KU og AU.

8. Hvorledes kan SLKS sikre kompetence til fremtidig restaurering af megalitter?

MST: Hvorledes sikres fortsatte kompetencer til megalitrestauration? MST gjorde opmærksom på det kæmpe kompetencetab, vi står over for. Den gamle "mesterlære" er vanskelig for SLKS at understøtte i dag – men hvem så Nationalmuseet, universitetsmiljøerne eller lokalmuseerne?

9. Evt.

LBF: Solcelleparker- materiale fra Museum Østjylland tydeliggør udfordringen ved anlæggelsen af parkerne, og frustrationen ved ikke at kunne gøre noget er stor blandt museerne. Dog er lovgivningen som den er og bygherre kan ikke pålægges at få udført forundersøgelser.

Kommende møder i 2021

2. december

AAG - Årshjul 2021	4. febr.	8. marts	6. maj	2. sept.	2. dec.
- Fastlægning af årshjul (fokusområder for årets temadrøftelser) <u>Temadrøftelse 1 af 4:</u> - Forskning, del 1: Naturvidenskabsdatabase (vidensdeling/udnyttelse af data er del af kvalitetskrav vedr. forskning) - Orientering om SLKS's konkrete opfølgingsplaner					
- Dyrkningspuljen (materiale fremsendes til AAG senest 20/2)					
- Planlægning af Årsmøde(?) <u>Temadrøftelse 2 af 4:</u> - Forskning, del 2: BFI-systemet, Pure mv. - Kvalitetskrav til marin arkæologi					
- Evaluering af dyrkningspuljen <u>Temadrøftelse 3 af 4:</u> - Administration: Museums-samarbejder; de arkæologiske strategiers implementering					
- Årsafslutning <u>Temadrøftelse 4 af 4:</u> - Formidling: Kulturarven som værdi (eller andet)					